

STA OP
VOOR
DEMOCRATIE
& EERLIJK
GELD

Verkiezingsprogramma van

DBB **De Burger Beweging**

Tweede Kamer verkiezingen 2017

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Betere democratie	2
3. Eerlijke rente en geldsysteem	2
4. Eerlijke belastingen	3
5. Sociale zekerheid en werk	4
6. Gezondheidszorg	5
7. Onderwijs	5
8. Wonen en vervoer	6
9. Energie en water	7
10. Voedselvoorziening, milieu en natuur	7
11. Beperken schuldenproblemen	8
12. Jeugd en gezin	8
13. Hennep, drugs, alcohol en verslaving	9
14. Koningshuis	9
15. Veiligheid en privacy	9
16. Media en consumentenbelangen	9
17. Integratie, sport, kunst en cultuur	10
18. Europese Unie en handelsverdragen	10
19. Defensie	11
20. Ontwikkelingshulp en vluchtelingen	11

1. Inleiding

De Burger Beweging brengt sociaal-maatschappelijke initiatieven samen in verbinding om nieuwe oplossingen voor (lang) bestaande problemen mogelijk te maken.

De visie van De Burger Beweging past niet in een traditioneel hokje voor link en recht. In plaats daarvan leggen we alle (wets)voorstellen langs de hieronder genoemde kernuitgangspunten. Het (wets)voorstel dat het beste aan de hieronder staande uitgangspunten voldoet krijgt onze voorkeur.

Kernuitgangspunten

- Respect voor alles wat leeft (mensen, dieren, planten en de aarde)
- Vrijheid en verantwoordelijkheid
- Rechtvaardigheid en non-discriminatie
- Eenvoud en efficiëntie
- Duurzaamheid en volhoudbaarheid

In dit verkiezingsprogramma beperken wij ons tot het beschrijven van de hoofdlijnen van het beleid waar De Burgerbeweging voor staat. Belangrijkste onderwerpen voor De Burgerbeweging zijn:

- Directe democratie
- Eerlijk geld (financieel systeem, belastingen en socialezekerheid)
- Betaalbaar publiek holistisch gezondheidszorg
- Betaalbaar publiek openbaar inspirerend onderwijs
- Milieubeleid

Om ervoor te zorgen dat de politiek niet alleen maar zegt dat ze de belangen van het grote publiek dient maar er ook naar handelt, is het nodig dat mensen op 15 maart 2017 opstaan en met stemmen op De Burger Beweging en bij de politiek eisen dat een echte democratie met een dienstbaar financieel systeem etc. voor iedereen wordt ingevoerd.

De financiële onderbouwing van dit verkiezingsprogramma is opgenomen in het document 'Naar een dienstbaar financieel stelsel voor iedereen'¹.

¹ <http://www.deburgerbeweging.nl/wp-content/uploads/2017/01/Naar-een-dienstbaar-financieel-stelsel-voor-iedereen.pdf>

2. Betere democratie

In Nederland hebben we een vorm van democratie waarbij mensen in principe maar eens in de vier jaar een stem uit mogen brengen op een partij naar keuze. Probleem hierbij is dat de overheid structureel primair de belangen van private banken en de rijkste 1% van de bevolking dient. En ondanks alle mooie belofte bij de verkiezingen steeds opnieuw een beleid voert waar de meeste mensen niet voor hebben gekozen en zich niet in kunnen vinden.

Voor oplossing van dit probleem wil De Burger Beweging dat:

- Over alle bestaande wetten en initiatieven voor nieuwe wetten een referendum mag worden gehouden (er kan nu bijna nergens een referendum over worden gehouden)
- Het minimum aantal handtekeningen om een referendum te kunnen houden wordt verlaagd van 300.000 naar 130.000 mensen (1% van de kiesgerechtigden)
- Publieke omroepen op TV voldoende aandacht aan initiatieven voor referendums moeten geven
- Altijd een bindend referendum moet worden gehouden bij overdragen van bevoegdheden of macht aan internationale organisaties zoals de Europese Unie, ESM, TTIP en CETA etc.

3. Eerlijk geldsysteem

Het huidige financiële en economische systeem dient primair de belangen van private banken en de rijkste 1% van de bevolking. De Burger Beweging wil dat een eerlijk financieel en economisch systeem voor iedereen wordt ingevoerd. De twee belangrijkste punten hierbij zijn het invoeren van eerlijke rente en een nieuw financieel systeem die de belangen van iedereen dient².

De Burger Beweging is van mening dat rente, inflatie en speculatie ethisch gezien een vorm van diefstal zijn en zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Rente werkt als een 'subsidie' die arme aan rijke mensen geven en is een van de belangrijkste oorzaken voor scheefgroei tussen arm en rijk. Dit is een belangrijke reden waarom bij alle belangrijke religies in de wereld het gebruik van rente verboden is.

De huidige staatsschuld in Nederland bestaat voor ongeveer 90% uit sinds 1970 teveel betaalde rente. Voor financieren van koopwoningen betalen mensen in ons land structureel gemiddeld ongeveer 3% per jaar te veel rente. De overheid, huishoudens en MKB-bedrijven nu samen ongeveer € 37 miljard per jaar te veel rente (bovenmatige winst voor de financiële sector).

Om dit probleem op te lossen wil De Burger Beweging dat wettelijke normen worden ingevoerd hoe laag en hoog de rente maximaal mag zijn:

- Rente op spaartegoeden moet zo goed mogelijk aansluiten op de gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) per jaar en mag niet negatief zijn
- Financieren overheid = gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) + 0,1%
- Financieren huur en koopwoningen = gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) + 0,5%
- Consumptief krediet = gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) + 1,5%
- Zakelijk krediet = gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) + 1,5%

De toeslag bovenop de gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) per jaar is bedoeld als marge waar de banken de noodzakelijk te maken kosten mee kunnen betalen.

Dit plan levert voor de reële economie in Nederland een besparing € 37 miljard per jaar aan overbodige rentekosten op en daarnaast eenmalig ongeveer 5% extra economische groei en 400.000 banen op.

Om er voor te zorgen dat het financiële systeem de belangen van ons allemaal dient en niet alleen die van de private banken en de rijkste 1% van de bevolking, wil De Burger Beweging aanvullend op het invoeren van eerlijke wettelijke rentenormen ook een nieuw financieel systeem invoeren.

² <http://www.deburgerbeweging.nl/wp-content/uploads/2017/01/Naar-een-dienstbaar-financieel-stelsel-voor-iedereen.pdf>

Belangrijke punten bij het nieuwe financiële systeem zijn:

- Grootste deel van de huidige banken, pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen wordt vervangen door 1 grote nieuwe coöperatieve Burgerbank (Rabobank 2.0)
- Iedereen krijgt 1 aandeel en bij 18 jaar en ouder 1 stem in het beleid van de Burgerbank
- Het aandeel en stemrecht in de Burgerbank is niet overdraagbaar aan anderen
- Iedere gemeente/stad krijgt een zelfstandige hoofdvestiging van de Burgerbank en ieder woonwijk met ongeveer 10.000 inwoners krijgt 1 filiaal met kieskring en een ledenraad
- Alleen de Burgerbank mag geldscheppen en het betalingsverkeer verzorgen
- De Burgerbank mag alleen transparante eenvoudige en risicoarme producten voeren, zoals betaal en spaarrekeningen, financieren overheid, consumptief en zakelijk krediet, verzekeren en leasen
- De Burgerbank mag geen beleggingen en speculatieve handelingen doen
- Naast de Burgerbank mogen nog private financiële organisaties blijven bestaan. Bedoeling is dat deze organisaties zich bezighouden met leveren van maatwerkproducten en beleggingen met een hoger risico. Als deze organisaties te groot worden moeten ze worden gesplitst

De Burgerbeweging wil ook dat bij overgang van het huidige naar het nieuwe systeem een variant op het voorstel van Stichting OnsGeld wordt toegepast. Hierdoor is het mogelijk om net als in IJsland een deel van de hypotheeklen die 'onder water' staan en eventueel ook overige problematische schulden kwijt te schelden. Zonder dat dit ten koste van pensioen en overige spaarders hoeft te gaan.

4. Belastingen

Sinds 1990 zijn de belastingen voor private banken en de rijkste 1% van de bevolking fors verlaagd en worden nu nog steeds verder verlaagd. Als gevolg hiervan worden de publieke voorzieningen steeds soberder gemaakt en de belastingen voor de rest van de mensen steeds maar verhoogd. De Burgerbeweging wil dat een eerlijk belastingstelsel voor iedereen wordt ingevoerd.

Het huidige belastingstelsel is veel te ingewikkeld hierdoor komen te veel mensen in de problemen³. Als oplossing voor dit probleem wil De Burger Beweging dat het belastingstelsel fors eenvoudiger wordt gemaakt door bijna alle heffingskortingen, toeslagen, aftrekposten en subsidies af te schaffen en (ook voor 'brievenbus' bedrijven en de happy few) de uitzonderingen tot een minimum te beperken. En dat hiermee het tarief van de eerste drie belastingstapjes fors wordt verlaagd.

Ook hypotheekrenteaftrek en huurtoeslag moeten zoveel mogelijk worden afgeschaft. Deze regelingen werken als een subsidie op winst van banken. De kosten hiervan worden nu betaald met belasting op arbeid. Het tarief van de eerste twee belastingstapjes kan hierdoor met 7% verlaagd worden. Beter is om het probleem bij de bron aan te pakken en de rente voor financieren van woningen te verlagen.

De Burger Beweging is van mening dat het Centraal Plan Bureau (CPB) een onderzoek moet houden of het inderdaad mogelijk is om de BTW en belasting op arbeid af te schaffen en te vervangen door een transactiebelasting met een tarief van 10%. Vervolgens moet een groot publiek debat worden gehouden of het wenselijk is om deze belastingstelsel herziening wel of niet door te voeren.

Op het eerste gezicht lijkt dit plan te mooi om waar te kunnen zijn. De 'truc' zit enerzijds in het zoveel mogelijk afschaffen van alle heffingskortingen, toeslagen, aftrekposten en subsidies. Anderzijds is het zo dat de BTW en belasting op arbeid nu over een bedrag ter grootte van ongeveer de helft van het nationaal inkomen worden geheven. De transactiebelasting wordt afhankelijk van de toegepaste variant over een bedrag ter grootte van twee tot drie keer het nationaal inkomen geheven.

Deze nieuwe belasting kunnen we zien als een moderne variant van de 'Tiendpenning' wat in Europa een lange tijd is gebruikt. Bij deze variant betaalt iedereen 10% belasting bij ontvangst van een betaling door iemand anders. Hierdoor is het niet meer mogelijk om geld met fiscale faciliteiten weg te sluizen. Afhankelijk van welke variant hierbij wordt toegepast, wordt arbeid 20% tot 30% goedkoper. Voor verkoop van woningen en financiële transacties kan van een tarief van 2% uit worden gegaan. Voor zover De Burger Beweging nu kan zien is de nieuwe Tiendpenning veruit het meest efficiënte en eenvoudige belastingstelsel wat maar toegepast kan worden.

³ <https://www.raadrvs.nl/actueel/item/meer-eenvoud-voor-burgers-voorkomt-schulden>

Deze nieuwe belasting werkt als een 'omslagsysteem' waar de kosten van de kinderbijslag, studiebeurs, basisregeling voor de sociale zekerheid, gezondheidszorg en onderwijs mee betaald kunnen worden (dit is artikel 22, 25 en 26 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens).

Voor bevorderen van evenwichtige inkomensverdeling wil De Burger Beweging dat over inkomen wat boven de vier keer het minimumloon (ongeveer € 80.000) per jaar wordt betaald minimaal 52% belasting betaald moet blijven worden. Deze grens komt overeen met het maximum salaris in de meeste cao's.

Op dit moment wordt geld voor ongeveer 90% van het totale transactiebedrag in de wereld voor speculatieve doelen gebruikt. Dit speculatieve gebruik / misbruik van geld is een belangrijke oorzaak van de steeds maar terugkerende financiële crisissen. Door een 'Robin Hood tax'⁴ met een tarief van 2% in te voeren houdt binnen het gebied waar deze belasting wordt toegepast het speculatieve gebruik van geld bijna volledig op te bestaan. Ook draagt deze belasting ertoe bij dat de overdreven focus op kwartaalcijfers wordt verschoven naar meer duurzame langere termijndoelstellingen. Om overige speculatieve misbruik van het systeem te ontmoedigen moet ook de belasting op winst maken met handel in bijvoorbeeld grond fors worden verhoogd.

Als gevolg van het huidige financiële en economische systeem hebben private banken en de rijkste 1% van de bevolking een onredelijk groot deel van het bezit en macht naar zich toegetrokken. Volgens Terzake bezitten de 85 rijkste personen nu evenveel als de armste helft van de hele wereldbevolking en wordt de verdeling van rijkdom en macht de komende jaren nog veel schever⁵. Ter bevordering van betere verdeling van bezit en macht wil De Burger Beweging dat de belasting op erfenissen en schenkingen boven € 1 miljoen fors wordt verhoogd.

5. Sociale zekerheid en werk

De Burger Beweging wil een zo eenvoudig, efficiënt en rechtvaardig mogelijk socialezekerheid systeem. Belangrijke punten hierbij zijn:

- Alle kinderen en studenten krijgen een vast leeftijdsafhankelijk bedrag per persoon per maand waarmee in de basis levensbehoefte kan worden voorzien
- Alle ouderen krijgen zoveel mogelijk een vast bedrag per persoon per maand waarmee in de basis levensbehoefte kan worden voorzien. Dit is vergelijkbaar met de AOW. Mensen die dit niet voldoende vinden kunnen sparen voor aanvullend pensioen
- Alle pensioenfondsen afschaffen en vervangen door een pensioenspaarrekening bij de Burgerbank
- Beperken loon doorbetalen bij ziekte van 2 jaar naar 6 weken
- Alle uitkeringen voor mensen die jonger dan de AOW gerechtigde leeftijd zijn vervangen door 1 nieuwe basisuitkering voor ziekte na 6 weken, werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. Deze nieuwe uitkering wordt door gemeentes uitgevoerd en is zowel voor werknemers als voor zelfstandigen van toepassing (non-discriminatie). Mensen die dit niet voldoende vinden kunnen hier zelf aanvullend voor sparen en/of verzekeren
- Als reactie op flexibilisering van de arbeidsmarkt en nul-uren contracten de nieuwe uitkerende instantie ook de payrollfunctie laten vervullen en altijd een bepaald minimuminkomen aan mensen blijven betalen. Dit bevordert inkomenszekerheid en beperkt overbodige administratieve rompslomp
- Investeren in korte intensieve trainingen/ opleidingen om mensen aan het werk te kunnen helpen
- Met behulp van arbeidstijdverkorting het beschikbare werk zo eerlijk mogelijk verdelen
- Proeftijd bij nieuwe baan blijft maximaal 2 maanden en mag niet verlengd worden
- Alle functies moeten voor zover mogelijk minimaal voor 40% door mannen / vrouwen worden gedaan
- Afschaffen werken voor een uitkering in plaats van loon (non-discriminatie)
- Minimumjeugdlonen gelijkschakelen aan die voor mensen van 23 jaar en ouder (non-discriminatie)

De Burger Beweging is van mening dat voor alle mensen over de hele wereld een vorm van basis inkomen ingevoerd moet worden zoals hierboven is beschreven. De kosten hiervan kunnen samen met gezondheidszorg en onderwijs met de nieuwe transactiebelasting worden betaald (zie hoofdstuk 4).

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=qYtNwmXKlvM>

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=raJPJCoEjQw&feature=youtu.be>

6. Gezondheidszorg

In de visie van De Burger Beweging heeft iedereen recht op de best mogelijke zorg en de vrijheid hierin om bepaalde keuzes te maken. Gezonde voeding is hiervoor een belangrijke basis en dit moet voor iedereen beschikbaar en toegankelijk worden. Mensen hebben zelf het recht om te kiezen voor reguliere, alternatieve en/of natuurgeneeskundige zorg, rekening houdend met effectiviteit en veiligheid. Voorts zal worden gestreefd naar bevordering van complementaire geneeskunde.

Om, mede met het oog op de huidige problematiek in de zorg, toenemende vergrijzing en tal van ontwikkelingen de voor iedereen best mogelijk zorg te kunnen garanderen is het nodig dat we veel aandacht geven aan preventie, goede informatievoorziening en de focus leggen op gezondheid en zelfgenezend vermogen in plaats van op ziekte en symptoombestrijding.

Om deze visie kracht bij te zetten willen wij:

- Stoppen met gebruik van private verzekeringsmaatschappijen en ruimte geven aan nieuwe publieke / coöperatieve alternatieven voor de zorgverzekering
- Afschaffen winst in de gezondheidszorg (dit levert een besparing van € 7 miljard per jaar op)⁶
- De macht van de farmaceutische industrie drastisch inperken (eventueel octrooirecht afschaffen)
- Salarissen (van zorgmanagers) beperken tot Balkenende-norm (salaris minister-president)
- Specialisten in loondienst van het ziekenhuis
- Stoppen met verplicht eigen risico (dit kan betaald worden met hiervoor genoemd punten)
- Dat wel of niet vaccineren een vrije keuze moet blijven (grondwet artikel 11) en overheden moeten stoppen met mensen onder druk zetten om zich te laten vaccineren
- Dat alternatieve/complementaire (genees)middelen weer vrij mogen worden verkocht (door lobbydruk van de farmaceutische industrie mag dit sinds 2015 niet meer)
- Dat onderzocht wordt waarom in Nederland 20.000 mensen per jaar voortijdig overleiden als gevolg van medicijngebruik en wat we kunnen doen om dit probleem op te lossen⁷
- Dat onderzocht moet worden waarom Nederland zoveel ADHD-kinderen heeft en Frankrijk bijna geen van dergelijke kinderen heeft en wat we kunnen doen om dit probleem op te lossen⁸
- Dat de focus bij gezondheidszorg gericht moet zijn op preventie. Nu is hier bijna geen aandacht voor terwijl we hiermee op langere termijn grote besparingen mee realiseren⁹
- Beperken van straling (de nieuwe asbest) en overige dingen die gezondheid en het milieu aantasten
- Meer gebruik maken van wijkverpleegkundigen¹⁰
- Dat gezondheidszorg zoveel mogelijk in de woonwijk (10.000 inwoners) geregeld wordt. Hierbij moeten mensen op lokaal niveau ook zeggenschap hebben hoe de zorg uit ziet

7. Onderwijs

Nederland heeft nu een ingewikkeld onderwijssysteem wat bestaat uit een te grote verscheidenheid aan verschillende onderwijstypen. Nog steeds zien we dat het huidige onderwijssysteem niet aansluit op de behoefte van deze tijd. Voor de toekomst van ons land is het nodig dat we een goed en voor iedereen toegankelijk onderwijssysteem hebben. Een verbetering van het onderwijs is hiervoor noodzakelijk. Hiervoor zijn geen ingewikkelde 'hervormingen' nodig, maar eerder het omgekeerde.

- Invoeren Fins (Scandinavisch) onderwijssysteem, met beter opgeleide docenten voor de klas, meer vrijheid voor docenten, ouders en jongeren om op lokaal niveau zelf het lesprogramma te bepalen en minder regeldruk van de landelijke overheid
- Les/ collegegeld en studietoelagen moeten worden afgeschaft en leermiddelen via school verstrekt
- Alle kinderen en studerende jongeren moeten een leeftijdsafhankelijk bedrag per maand voor levensonderhoud krijgen

⁶ <https://www.skipr.nl/actueel/id29858-bijna-tien-procent-zorguitgaven-wordt-als-winst-uitgekeerd.html>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=IR8XwmUkJb4>

⁸ <https://www.actiz.nl/ledennet-onderwerpen/gezondheid/openbaar/waarom-franse-kinderen-bijna-geen-adhd-hebben>

⁹ Johan Mackenbach, 'Ziekte in Nederland' 2010

¹⁰ <https://www.socialelvraagstukken.nl/wijkverpleegkundige-kan-samenleving-veel-geld-besparen/>

De Burger Beweging wil in lijn met het Fins/ Scandinavisch voorbeeld het huidige basis, voortgezet en middelbaar onderwijssysteem vereenvoudigen door één openbare basisschool systeem van tien jaar in te voeren. Het middelbaar onderwijs willen we vervangen door één openbare school voor algemeen vormend onderwijs en één openbare school voor middelbare beroepsopleidingen. De duur van het middelbaar onderwijs is drie jaar. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk in iedere woonwijk met ongeveer 10.000 inwoners deze drie schooltypen aanwezig zijn.

Het vakkenpakket van deze nieuwe scholen zal voor een groot deel bestaan uit wat nu op de bestaande scholen wordt gegeven, met daarnaast essentiële aanvullingen die meer ruimte creëren voor persoonlijke (talent)ontwikkeling en zorgen voor minder prestatiedruk. Belangrijk onderdeel van het onderwijs is leren zelf nadenken en met respect voor de aarde en alles wat daarop leeft, met elkaar en mensen van andere culturen samen te leven. Docenten, ouders en leerlingen krijgen op lokaal niveau in hoge mate vrijheid om dit zelf in te vullen en een werkwijze te vinden waarbij met behulp van moderne hulpmiddelen en onderwijsmethoden zoveel mogelijk wordt ingespeeld op de behoefte en interesse van de leerlingen zelf. De kunst is datgene te vinden waardoor een kind positief geraakt wordt en geboeid door raakt, dan wordt leren interessant.

8. Wonen en vervoer

Woonkosten

- Hypotheekrenteaftrek en huurtoeslag moeten zoveel mogelijk worden afgeschaft. Deze regelingen werken als een subsidie op winst van banken. De kosten hiervan worden nu betaald met belasting op arbeid. Het tarief van de eerste twee belastingschijven kan hierdoor met 7% verlaagd worden;
- Rente voor financieren van koop en huurwoningen moet wettelijk worden beperkt tot de gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) + 0,5% marge voor de bank per jaar. Sinds 1 januari 1970 betalen we in ons land structureel gemiddeld 3% per jaar te veel rente (zie hoofdstuk 3);
- Huren moeten in lijn met hiervoor genoemde kostendalingen worden verlaagd en woningbouwverenigingen dienen te worden omgevormd naar woningcoöperaties;
- Bij hypotheeklen moet de wettelijk maximale leennorm geleidelijk en/of met gebruik van een compensatieregeling voor verlies van woningwaarde aangescherpt worden, zodat geen geld meer geleend mag worden voor het financieren van de speculatieve bubbel (kale grondprijs) en bijkomende kosten. Dit levert een belangrijke bijdrage aan het betaalbaar houden van wonen en helpt te voorkomen dat iedere eeuw opnieuw een paar keer een prijsexplosie en vervolgens een grote prijsdaling op de woningmarkt plaats vindt waar veel mensen de dupe van zijn.

Stadsplanning en vervoer

De Burger Beweging wil dat bij renovatieprojecten en bij bouw van nieuwe woonwijken en steden als uitgangspunt wordt genomen dat steden vanaf 2020 of zoveel eerder als mogelijk moeten worden opgebouwd uit een netwerk van zoveel mogelijk zelfvoorzienende woonwijken voor 10.000 inwoners per wijk waarbij elke woonwijk:

- Volledig haar eigen energie produceert, water zuivert, afval verzamelt en eventueel ook verwerkt;
- Een filiaal van de Burgerbank heeft;
- Een filiaal van het Centrum voor Werk en Inkomen (Werkplein) heeft;
- Eigen kinderopvang, onderwijs, gezondheidszorg en voorzieningen voor ouderen etc. heeft;
- Eigen winkel, kantoor, productie en overige werkruimte heeft en mensen zoveel mogelijk in hun eigen woonwijk werken;
- Eigen sport en recreatie faciliteiten, restaurants, zwembad etc. heeft;
- Een eigen speciale leen/huurwinkel heeft waar mensen naast boeken ook boormachines en andere zaken voor een aantrekkelijke prijs kunnen lenen/huren, zodat mensen zaken die ze bijna nooit gebruiken niet meer zelf kopen;
- Lopen, gebruik van de fiets en openbaar vervoer wordt bevorderd;
- Een groepsparkeerplaats heeft (geen eigen parkeerplaatsen meer) waar zo snel mogelijk in principe alleen nog maar elektrische deel/huurauto's worden geparkeerd;
- Direct rondom iedere woonwijk minimaal de norm van de Verenigde Naties van 49 m2 publieke groene recreatieruimte per persoon wordt aangelegd;
- In lijn met het advies van de Verenigde Naties in iedere stad (tussen de woonwijken) ruimte is om voor alle mensen een (strategisch) basispakket aan gezond biologisch voedsel te maken.

Bij een goed ontwerp van steden is het mogelijk om de behoefte aan vervoer ongeveer driekwart te verminderen en de behoefte aan auto's met 90% te verminderen van wat we nu in Nederland hebben.

Door bestaande en nieuwe lokale gemeenschappen (woonwijken) op alle gebieden zoveel mogelijk zelfvoorzienend te maken kan de belasting van het milieu en de behoefte aan vervoer tot een minimum worden beperkt en de manier waarop we leven voldoende duurzaam/verhoudbaar worden gemaakt. Door alles zoveel mogelijk op lokaal niveau te doen geven we mensen ook de beste mogelijkheid om daar zelf direct invloed op uit te kunnen oefenen. En hiermee ook de mogelijkheid om direct zelf invloed uit te kunnen oefenen op de lokale economie en werkgelegenheid om in de lokale behoefte te voorzien.

9. Energie en water

De energie en watervoorziening is een essentiële basisvoorziening voor een samenleving om te kunnen functioneren. Fossiele energiebronnen en schoon drinkwater zijn eindig. De verbranding van olie, kolen, gas en gebruik van schalie- en steenkoolgas zorgt voor milieuvervuiling en tast de volksgezondheid aan. Daarnaast zijn fossiele brandstoffen vaak afkomstig uit politiek onstabiele landen, wat ons land in een moeilijke positie plaatst. Door de beschikbaarheid en ontwikkeling van nieuwe technologieën, zijn betere duurzame en verhoudbare oplossingen mogelijk. De Burger Beweging vindt dat:

- Kernenergie- en kolencentrales gesloten moeten worden
- Duurzame alternatieven zoals zon, wind, water, overig bevorderd moeten worden
- Alle nieuwe gebouwen vanaf 2020 in hun eigen behoefte aan energie moeten voorzien
- Alle bestaande gebouwen vanaf 2030 in hun eigen behoefte aan energie moeten voorzien
- Alle nieuwe woonwijken vanaf 2020 in hun eigen behoefte aan schoon water moeten voorzien
- Energie en watervoorzieningen lokaal gemeenschappelijk eigendom moeten zijn en niet van een (internationaal) bedrijf met winst oogmerk
- Het recht op schoon drinkwater een grondrecht voor alle mensen moet zijn

10. Voedselvoorziening, natuur en milieu

De Burger Beweging is voor duurzaamheid en verhoudbaarheid. Om hier in de praktijk aan te kunnen voldoen is het volgende beleid nodig:

- De huidige wegwerp economie moet worden omgevormd naar een circulaire hergebruik economie. Hierbij moet de economie zo worden ingericht dat zo min mogelijk grondstoffen en energie wordt verspild en zoveel mogelijk wordt hergebruikt;
- Gebruik van statiegeld moet behouden blijven en eventueel worden uitgebreid naar bijvoorbeeld kleine flesjes, blikjes, mobiele telefoons en overige producten met schaarse grondstoffen;
- Ongevraagde reclame, nieuwsbrieven, ledenbladen, plaatselijk krantjes, facturen en afschriften op papier moet zoveel mogelijk worden afgeschaft;
- Bij goederen die we weinig gebruiken moet het huren/lenen in plaats van kopen worden bevorderd;
- Het gebruik van openbaar vervoer, (elektrische) huur/leen auto's en fietsen moet worden bevorderd;
- Vliegverkeer vormt een zware belasting voor het milieu. Fiscale- en overige maatregelen die het gebruik hiervan bevorderen moeten worden afgeschaft;
- Er moet een internationaal Milieugerechtshof worden opgericht dat de mogelijkheid krijgt om bedrijven en landen die zich schuldig maken aan ecocide te berechten. Ecocide is grootschalige beschadiging, vernietiging of verlies van ecosystemen in een bepaald gebied;
- Veroorzakers van milieuvervuilingen moeten eventueel met gebruik van speciale belastingen en boetes de kosten betalen voor het opruimen en herstellen van de schade;
- Het gebruik van biologische landbouw (in de stad) moet worden bevorderd;
- Productie en gebruik van vlees moet worden verminderd en het gebruik van bio-industrie, megastallen, legbatterijen, plofkippen, kilonallers en dierproeven worden verboden. Dieren hebben recht op een fatsoenlijke leefomgeving, pijn en stress dient tot een minimum beperkt te worden. Ook moet de reistijd voor (slacht)vee worden beperkt tot maximaal twee uur. Dit betekent dat vlees duurder wordt en mensen een eerlijke prijs voor een eerlijk stukje vlees moeten betalen.

11. Beperken schuldenproblemen

In Nederland heeft een op de zes huishoudens problematische schulden of loopt het risico om deze te krijgen. Problematische schulden zijn schulden waar huishoudens zelf niet meer uitkomen. In de visie van De Burger Beweging is mensen volpompen met schuld niet beschaafd en tast het hebben van schulden de vrijheid van mensen aan. Het beleid moet gericht zijn op het beperken van risico en schadelast.

- Bij hypotheeken moet de norm wat mensen kunnen lenen worden aangescherpt, zodat geen geld meer geleend mag worden voor het financieren van de speculatieve bubbel (zie hoofdstuk 8)
- Wettelijke norm wat maximaal aan rente gerekend mag worden moet fors verlaagd worden (zie hoofdstuk 3), de hoge rente die nu gerekend wordt zorgt zelf voor het schuldenprobleem
- Les en collegegeld en studietoelagen moeten worden afgeschaft, in een aantal landen (ook die minder rijk zijn dan Nederland) is dit nu al het geval¹¹
- In Nederland zijn ruim 300.000 huishoudens de dupe van de “zieke” wet bestuurlijke premie, de toeslag van 30% bij deze wet moet worden afgeschaft, deze toeslag verergert het probleem
- Boetes mogen niet meer fors verhoogd (verveelvoudigd) worden als mensen dit niet kunnen betalen, deze verhogingen maken het probleem alleen maar groter¹²;
- Belastingen, heffingskortingen, uitkeringen, toeslagen en aftrekposten moeten fors eenvoudiger worden, hier gaat nu te veel fout en te veel mensen komen hierdoor onnodig in de problemen¹³.
- De incasso- en schuldhulpindustrie zorgen nu voor veel overbodige kosten en houden elkaar onnodig bezig, dit moet worden vervangen door bijvoorbeeld het Zweeds model¹⁴
- Bedrijven moeten in principe niet meer op afbetaling verkopen en actief beleid voeren om schulden en incassokosten waar het schuldenprobleem erger mee wordt gemaakt te voorkomen

12. Jeugd en gezin

De Burger Beweging vindt dat:

- De kwaliteit van leven en de zorg voor jeugd en gezin belangrijker is dan het ‘creëren van werk’. Het beschikbare werk moet eerlijker verdeeld worden en bij modernisering van de sociale zekerheid moet ook bekeken worden of het ouderschapsverlof ruimer gemaakt kan worden en een vorm van “moederloon/vader” ingevoerd kan worden. De kosten van deze regeling kunnen worden betaald uit besparing op kosten voor werkloosheidsuitkeringen, toeslagen en kosten van kinderopvang;
- Jeugdzorg zoveel mogelijk in de woonwijk (met 10.000 inwoners) geregeld moet worden. Hierbij moeten mensen op lokaal niveau ook zeggenschap hebben hoe deze zorg uit ziet;
- Er gratis kinderopvang moet komen voor mensen die dit nodig hebben (bij de huidige kinderopvangtoeslag gaat nu te veel fout en komen mensen onnodig in de financiële problemen);
- Zorg voor jeugd en gezin vanuit het hart moet plaats vinden en afgestemd zijn op de behoeften van kinderen de jongeren van deze tijd;
- Het belangrijk is om naar de hele context van de problematiek te kijken en hierbij ook andere gezinsleden te betrekken;
- Er naar de kern van het probleem moet worden gegaan. Dus geen symptoombestrijding, maar naar de werkelijke oorzaak gaan. Door deze aanpak is er veel minder medicatie nodig;
- Er meer bekendheid moet komen over de invloed van zwangerschap en geboorte. Deze periode is het fundament voor het latere leven. Door hier zowel preventief als curatief aandacht aan te schenken, kunnen veel problemen voorkomen of hersteld worden;
- Zorg op maat en complementaire zorg belangrijk is. Door het kind en het gezin hier zelf een stem in te geven kunnen ze de soort zorg kiezen dat bij hen past;
- Het belangrijk is dat er alternatieve therapievormen aangeboden worden voor kinderen, jongeren (en volwassenen) met autisme, ADHD, HSP, depressie, PTSS, Burn Out, etc.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=5g3Km5kSi7A>

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=oRvhQAUEFs>

¹³ <https://www.raadvr.nl/actueel/item/meer-eenvoud-voor-burgers-voorkomt-schulden>

¹⁴ <https://decorrespondent.nl/6066/onze-incassoindustrie-eerst-maken-we-schulden-tot-2-5-keer-hoger-dan-sturen-we-dure-hulpverleners-op-je-af/364938439734-d708fc13>

13. Hennep, drugs, alcohol en verslaving

De Burger Beweging vindt dat:

- Productie en gebruik van henneproducten legaal moet zijn (hier kan papier, kleding, medicijnen, plastic en nog veel meer producten van gemaakt worden)
- Productie en gebruik van natuur cannabis binnen redelijke grenzen gelegaliseerd moet worden
- Productie en gebruik van harddrugs waarvan de schadelijke gevolgen zijn aangetoond verboden moet blijven. In samenhang hiermee moet worden bekeken of de classificatie van middelen op de opiumlijst correct is of al dan niet moet worden bijgesteld
- Alcohol aan jongeren van 18 jaar verkocht mag blijven worden
- Goede voorlichting (preventie) over de gezondheidsrisico's van alcohol en drugs essentieel is
- Voor mensen die verslaafd zijn een humaan beleid voor verslavingszorg gevoerd moet worden

14. Koningshuis

Het koningschap wordt via overerving verkregen en is daarmee per definitie ondemocratisch en tegen artikel 1 van de Nederlandse grondwet. Wij aanvaarden dat het koningshuis in de ogen van veel Nederlanders een verbindende rol heeft. Wij vinden met het oog op het non-discriminatie beginsel dat:

- De functie van de koning(in) beperkt moet worden tot alleen een ceremoniële rol
- De koninklijke familie net als ieder ander belasting moet betalen
- De Balkenende-norm (salaris minister-president) ook voor de koning(in) van toepassing moet zijn
- De overheid alleen de kosten van het werkpaleis mag betalen, de kosten van de overige paleizen en de Groene Draeck moeten door de koninklijke familie zelf betaald worden

15. Veiligheid en privacy

De Burger Beweging vindt dat:

- In plaats van 'meer blauw op straat', politie en justitie betere prioriteiten moeten stellen en de wetgeving op een aantal punten moet worden aangepast zodat er minder overbodig werk gedaan hoeft te worden
- Vrijheid een belangrijk punt is en recht op privacy (artikel 10 van de grondwet) is hier een belangrijk onderdeel van. Alle privacy schendende maatregelen zoals alle telefoongesprekken en email voor een lange tijd opslaan en een groot deel van 'beveiliging' camera's moeten worden afgeschaft
- Klokkenluiders beter beschermd en beloond moeten worden om misstanden aan de kaak te stellen
- Maximumstraffen bij milieu en financiële delicten (ook voor banken) moeten worden afgeschaft. Hiervoor moet een intensiever opsporingsbeleid worden gevoerd en daders hiervan moeten ook vaker worden berecht. Het huidige beleid op dit gebied neigt te veel naar klassenjustitie

16. Media en consumentenbelangen

De Burger Beweging vindt dat:

- Adverteren of de consument op enige manier beïnvloeden bijna nooit objectief is. In een sociaal stabiele samenleving heb je niet alleen vrijheid van meningsuiting, maar, nog belangrijker, vrijheid van denken. Propaganda en herhaalde eenzijdige informatie ondermijnt vrijheid van denken. Gebruik van reclame moet bij de publieke omroepen worden afgeschaft en ook in de rest van de maatschappij worden verminderd
- De ontwikkeling dat de mediabedrijven in handen komen van een steeds kleinere groep mensen, dat er steeds minder keus is en dat er steeds minder aan objectieve nieuws en overige berichtgeving wordt gedaan niet wenselijk is. Bestaande mediabedrijven moeten eventueel gesplitst worden en in handen van verschillende eigenaren komen
- Voor het behoud van vrije meningsvorming en uiting, vrije toegang tot internet en uitwisselen van informatie een noodzakelijk burgerrecht is

- Er minimaal twee consumentenbelangenorganisaties moeten zijn die bedrijven aanzetten tot de productie van de gewenste goederen en diensten met een zo lang mogelijke levensduur in plaats van ze zodanig te produceren dat ze sneller dan noodzakelijk vervangen moeten worden. Hierbij dient ook grondstoffen- en energiegebruik en belasting van het milieu tot een minimum te worden beperkt
- Het is de bedoeling dat de consumentenbelangenorganisaties hiervoor alle goederen en diensten naar prijs en kwaliteit beoordelen en hierbij ook het gebruik van grondstoffen, energie, belasting van het milieu en het naleven van rechten van mensen en dieren in mee nemen
- Alle mensen de mogelijkheid moeten krijgen om via internet gratis op een eenvoudige manier toegang te hebben tot informatie. Eventueel worden hiervoor nieuwe labels, etiketten en symbolen ontwikkeld of bestaande hiervoor aangepast, zodat mensen makkelijk zelf een keuze kunnen maken of ze bepaalde goederen en diensten wel of niet willen
- Het daarnaast de bedoeling is dat de consumentenbelangenorganisaties adviseren wat de minimale (wettelijke) kwaliteitsnormen en leveringsvoorwaarden moeten zijn
- De wettelijke eisen waar producten aan moeten voldoen (eventueel) worden aangescherpt

17. Integratie, sport, kunst en cultuur

De Burger Beweging is voor een multiculturele samenleving waar binnen ruimte is voor iedereen. Het respecteren van de grondwet en de mensenrechten zijn hierbij vanzelfsprekende uitgangspunten.

- Beoefening en beleving van sport, kunst en cultuur bevordert de creativiteit, inspiratie, gezondheid en kan een belangrijke bijdrage leveren aan integratie. Deze activiteiten dienen zoveel mogelijk op lokaal niveau door de mensen zelf geregeld te worden. Indien gewenst kan de lokale overheid hier een bijdrage aan leveren
- Segregatie en discriminatie moet op alle gebieden zoveel mogelijk worden afgeschaft
- Het beleid (waaronder toepassen van taalcursussen) moet erop gericht zijn dat alle mensen op alle gebieden (waaronder werk, sport, kunst en cultuur) in de samenleving zoveel mogelijk meedoen
- Mensen in vluchtelingencentra moeten binnen maximaal drie maanden weten waar ze aan toe zijn, dus of ze worden uitgezet of dat ze mogen blijven. Er is nu te veel onduidelijkheid voor een grote groep mensen en het is van belang dat zij zo snel mogelijk weten waar ze aan toe zijn

18. Europese Unie en handelsverdragen

De Burger Beweging wil deel blijven nemen aan de Europese Unie (EU), wel moeten de volgende punten worden verbeterd:

- Het democratisch functioneren en de controlebahaard van de EU moet verbeterd worden en de stem van de burger moet beter worden gehoord
- Wat lokaal kan moet lokaal geregeld worden en geen Europees leger invoeren
- De Burgerbeweging wil dat het financieel beheer van de EU wordt verbeterd (de EU heeft 20 jaar geen goedkeurende accountantsverklaring voor het financieel beheer gehad)
- Stoppen met deelnemen aan noodfond ESM tot dat de hiervoor genoemde problemen zijn opgelost, landen lopen nu het risico vele miljarden euro's ergens aan mee te moeten betalen zonder hier zelf zeggenschap in te hebben
- Dat de bijdrage aan EU minimaal wordt gehalveerd of afgeschaft (beperken verspilling)
- Dat één van de twee Europese parlementen moet worden gesloten (beperken verspilling)
- Dat functionarissen van de Europese Commissie en het Europese Parlement net als alle andere mensen in Europa belasting betalen, daarnaast moeten hun salarissen en toeslagen in lijn gebracht worden met wat andere mensen met vergelijkbare functies in Europa krijgen (non-discriminatie);
- De Europese Centrale Bank moet stoppen met Quantitative Easing (dit beleid dient alleen het belang van banken en de rijkste 1% van de bevolking);
- Stoppen met deelnemen aan CETA, TTIP, TISA en vergelijkbare ondemocratische verdragen.

Lidstaten die dreigen te bezwijken onder hun schuldenlast moeten hulp krijgen bij de wederopbouw van hun economie op een manier die te dragen is door de bevolking en niet destructief is voor het milieu.

Verantwoorde schuldsanering vormt hier een belangrijk onderdeel bij. Net als in ons land bestaat ook in andere landen van Europa bijna de hele staatsschuld uit 'odious debt' - sinds 1 januari 1970 teveel betaalde rente (winst van banken), te hoge bestedingen aan defensie, speciale (fiscale) voordelen voor de happy few, corruptie en mismanagement - waar de bevolking bijna geen voordeel van heeft gehad.

19. Defensie

Al eeuwen worden (bijna) alle oorlogen over de hele wereld alleen maar gevoerd voor het stelen van grond en natuurlijke hulpbronnen, uitbuiten van mensen, het in stand houden en vergroten van de macht van een kleine groep mensen ten koste van de rest van de mensen. Door de politiek en de mainstream media en voorlopers hiervan worden oorlogen vaak aan het grote publiek 'verkocht' als het brengen (opdringen) van beschaving, een religie, democratie, vrede en bestrijden van terrorisme etc. War is over if you want it¹⁵. In lijn hiermee is De Burger Beweging voor:

- Bevorderen van vrede en dat zoveel mogelijk landen hun uitgaven aan defensie verlagen naar 1% van hun nationaal inkomen
- Stoppen met deelnemen aan elke oorlog en (zogenaamde) 'vredesmissie'
- Wettelijk vastleggen dat politici die oorlog willen zelf ook naar het slagveld moeten gaan en daar de hele periode dat de oorlog voortduurt actief aan de gevechtshandelingen deel moeten nemen
- Stoppen met deelnemen aan het JSF-project
- Aan banden leggen van Wapenhandel en gebruik van bewapende drones (onbemande vliegtuigen) met een duidelijk internationaal juridisch kader
- Alleen naar redelijkheid passende vergeldingsmaatregelen nemen bij aanslagen zoals 9/11 als voldoende duidelijk en onafhankelijk is vastgesteld wie de aanslag heeft gepleegd
- Nieuw onafhankelijk onderzoek houden naar en informatie in de media geven over wie de aanslagen in New York en de NH17 etc. hebben gepleegd en waarom
- Berechting via het internationale strafhof in Den Haag van politici die steun hebben geleverd aan de oorlog in Irak, Afghanistan en Syrië etc.

Bij de (zinloze) oorlogen die Amerika en Europa (alleen al na de tweede wereldoorlog) hebben gevoerd zijn miljoenen mensen omgekomen. De staatsschuld van Amerika bestaat nu voor ongeveer 75% uit kosten van deze oorlogen¹⁶. De enige die belang bij deze oorlogen hebben zijn de banken¹⁷ (creatie van schuld en rentebaten hier over) en de wapen- en olie-industrie (hogere verkoop van wapens en hogere prijzen voor olie). De rest van de mensen hebben hier alleen maar nadeel van.

20. Ontwikkelingshulp en vluchtelingen

In de visie van De Burger Beweging gaat rechtvaardigheid verder dan de landsgrenzen en is het wenselijk dat het volgende beleid wordt gevoerd:

- Nederland blijft netto minimaal 0,7% van haar nationaal inkomen aan ontwikkelingshulp geven (internationale afspraak) om onder meer de 'Sustainable Development Goals' mogelijk te maken.
- De oorzaken van het vluchtelingenprobleem moeten worden aangepakt (waaronder door het Westen veroorzaakte oorlogen, kopen van olie en leveren van wapens etc. aan ISIS en overige terroristen).
- Oneerlijke subsidies en fiscale regelingen die armoede in stand houden moeten worden afgeschaft.
- Net als in Nederland moet ook in andere landen een eerlijk en dienstbaar financieel systeem voor alle mensen worden ingevoerd (zie hoofdstuk 3).
- Bij landen die dreigen te bezwijken onder hun schuldenlast moet naar redelijkheid een deel van de schulden worden kwijtescholden. Net als in ons land bestaan deze schulden bijna volledig uit 'odious debt' (teveel betaalde rente, te hoge besteding aan defensie, corruptie en mismanagement).

¹⁵ <http://imaginepeace.com/warisover/>

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=nBKighJpDQk>

¹⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=C-Fq228IR2A&app=desktop>

- Net als in Nederland moet ook in andere landen een eerlijk en efficiënt belastingsysteem worden ingevoerd. Hiermee kunnen de kosten van recht op sociale zekerheid indien je dit nodig hebt, recht op gezondheidszorg en recht op onderwijs (artikel 22, 25 en 26 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens) betaald worden (zie hoofdstuk 4).